

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра іноземної філології та бізнес-комунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
20 02 2025 р.

ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД

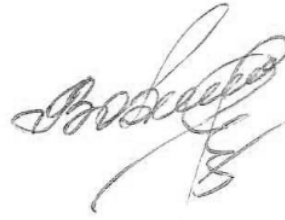
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	035 Філологія
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Англійська мова (переклад)
Освітній рівень:	(перший) бакалаврський
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	англійська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

Викладач кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій

Ольга ВІРСТЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри іноземної філології та бізнес-комунікацій, протокол № 1
від 28 серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Василь БОЙЧУК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Василь БОЙЧУК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29.08 2025 р.

е-mail	olha.virstiuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	202
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3976

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Художній переклад» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра **В** Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності **В11** Філологія (спеціалізація: В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська). Запропонований курс вивчається у сьомому семестрі.

Предметом вивчення курсу є різні жанри та стилі художньої літератури та їхні переклади на українську мову та навпаки, а також їхні структурні та стилістичні особливості та способи перекладу.

МЕТА ТА ЦІЛІ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Художній переклад» є опрацювання теоретичних основ перекладу художнього тексту та формування навичок виконання літературного адекватного перекладу фрагментів прозового, поетичного та драматургічного текстів першотвору.

Курс спрямований на ознайомлення із сучасними теоріями та підходами до перекладу художніх творів; з видами, жанрами і композиційною структурою художніх творів, принципами, методами і моделями перекладу різних текстових жанрів на всіх етапах здійснення перекладацької діяльності: від попереднього перекладацького аналізу тексту вихідної мови через перекладацькі трансформації та когнітивні процедури перекладу до редагування і експертизи перекладеного тексту цільової мови; виконання літературних перекладів текстів чи фрагментів текстів художніх творів (прози та поезії).

Основні завдання дисципліни:

- знайомство студентів з сучасним станом дослідження проблем перекладу художніх текстів та з основними етапами розвитку мистецтва художнього перекладу;
- розвиток навичок практичного підходу до методичних та теоретичних положень робіт закордонних та вітчизняних лінгвістів-перекладачів;
- розвиток у студентів здатності робити самостійні висновки з спостережень за процесом перекладу творів художньої літератури;
- ознайомлення з основними особливостями перекладу художніх творів, а також розвиток навичок філологічного аналізу перекладів у зіставленні з першотворами;
- ознайомлення студентів із об'єктивними та суб'єктивними чинниками перекладу художніх творів, із актуальними проблемами художнього перекладу та його теорії;
- розвиток базових навичок та вироблення стратегії оволодіння перекладом художніх творів;

- активізація творчих здібностей перекладачів-початківців і сприяння вдосконаленню та розвитку цих здібностей.

Студент повинен **знати:**

- базові поняття та специфіку художнього перекладу та його теорії, основні принципи та труднощі перекладу художніх творів;
- об'єктивні та суб'єктивні чинники художнього перекладу;
- прагматичні одиниці тексту як над фазової комунікативної одиниці;
- особливості перекладу прозового, драматургічного та поетичного тексту;
- стилістичні засоби та прийоми, що застосовуються для досягнення образності художнього тексту;
- рівні перекладу текстів художньої прози;
- перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі тексту художнього твору.

Студент повинен **вміти:**

- здійснювати комплексний порівняльний аналіз перекладу і оригіналу із врахуванням об'єктивних вимог до якості перекладу;
- оцінювати адекватність художнього перекладу з урахуванням якісних і кількісних критеріїв;
- виділити сюжетну лінію, сильні позиції, інформаційні вузли та визначати ступінь необхідності збереження їх у тексті перекладу;
- визначити стилістичні засоби, що створюють образність тексту оригіналу;
- застосувати доречні семантичні трансформації при перекладі для збереження образності тексту оригіналу;
- добирати влучні методи відтворення ідейного змісту твору, збереження етнонаціонального забарвлення твору оригіналу у перекладній версії;
- перекладати фрагменти поетичних, прозових і драматичних текстів із англійської мови на українську та навпаки.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП/ОНП «Англійська мова та література (переклад)»).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
------------------------------	---

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

СК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

СК4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчається, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати

СК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту. СК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. СК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. СК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	4		
Семестр	7		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	семінари, практичні	84 години	
Самостійна робота		96 годин	
Форма підсумкового контролю	Екзамен (комп'ютерне тестування)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Основи аналізу художнього тексту Стилістика Лексикологія Теорія перекладу Практика перекладу	Усний переклад

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст практичних занять

1. Translation of literary works and its difficulties. Literary translation and its requirements (6 год.).
2. Ukrainian Translation Tradition. Translation of idiomatic / phraseological and stable expressions (8 год.).
3. Cultural and temporal aspects of literary translation. Lexico-grammatical aspects of translation (6 год)
4. Literary translation as a process. Transformations in the Process of Translation. (8 год.)
5. Analysis of the literary text. Transformations of Language Units. (6 год.)
6. Conveying the Meanings of Language Units at Passage/Text Level (8 год.)
7. The main problems of translation of literary texts. The nature of lexical non-equivalence. The Translation of Literary Prose (6 год)
8. The Translation of Poems (8 год.).
9. The Translation of Humour (6 год.)
10. The Translation of «The Last Leaf» by O’Henry (8 год.)
11. The Translation of Proper Names (4 год)
12. The Translation of the Names of Companies (4 год)
13. The Translation of the Geographical Names (6 год)

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	14	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	30	
Підготовка звітів з практичних робіт	-	
Підготовка до поточного контролю	10	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	44	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:¹

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

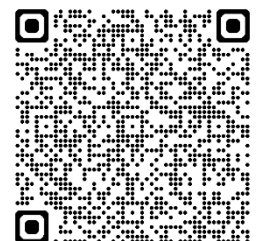
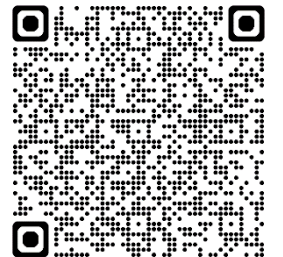
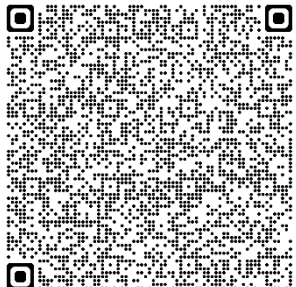
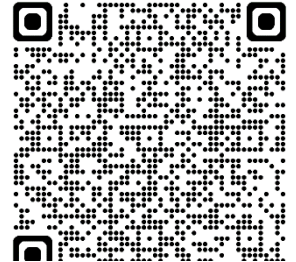
Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за

¹ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

[покликанням](#).² “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

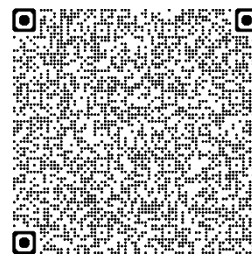
6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).³

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі культури і мистецтва.

Програмний результат навчання	Методи навчання	Метод оцінювання
ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	пояснювально-ілюстративний метод (розповідь, лекція, навчальна або методична література, словесні, наочні прийоми); репродуктивний метод (виконання практичних завдань, підготовка презентаційних матеріалів у встановленому форматі, застосування прийомів	Поточний контроль (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль). Підсумковий контроль (екзамен —

² визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

³ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перезарахування

ПРН3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. ПРН7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчається, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. ПРН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.	лінгвістичного аналізу, практичні методики); метод проблемного викладення (прийом порівняння різних поглядів та підходів до вирішення проблеми, демонстрація способу розв'язання завдання); словесні методи (фонетичні вправи на розвиток і корекцію вимови, дискусії англійською мовою); наочні методи (перегляд автентичних відео з їх обговоренням надалі); інтерактивні методи (обговорення відповідних тем і питань у парах чи групах)	компютерне тестування).
--	--	--------------------------------

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.		
---	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

<i>Вид</i>	<i>Зміст⁴</i>	<i>% від загальної оцінки</i>	<i>Бал</i>	
			<i>min</i>	<i>max</i>
Поточні контрольні заходи				
	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи		40	25	40
Всього:		100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Вірстюк О. Стилiстичнi особливостi фразеологiзмiв iз зоонiмiчним компонентом. Фiлологiчнi студiї та перекладознавчий дискурс : матерiали III Мiжнародної науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 13 листопада 2024 р). ІваноФранківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2024. С. 48-52.
<https://drive.google.com/file/d/1tgShXDINCqo3xGjKmUeoZBfghwOAJHy/view?usp=sharing>

2. Гончаренко О. П. Доля українського художнього перекладу. Дніпропетровськ. ДНУ, травень 2007. URL : <http://dnuzhurfak.livejournal.com/3789.html> (дата звернення : 24.08.2025).
3. Горда В.В., Пушик Н.В. Перекладацькі трансформації у відтворенні ономастичного простору авторського тексту. Закарпатські філологічні студії. 2021. № 16. С.166-171.
4. Зубрицький Р., Вірстюк О., Богайчук О. Особливості прагматичних ідіом в англійській мові та специфіка їх перекладу на українську мову. Закарпатські філологічні студії. № 33/2024. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/33/part_1/31.pdf
5. Коптілов В. В. Актуальні питання українського художнього перекладу. Київ Вид-во Київ. ун-ту. 1971. 131 с.
6. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навчальний посібник. Київ. Юніверс. 2002. 280 с.
7. Пушик Н. В. Особливості перекладу художніх творів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2022. №54. С.208-211.
8. Пушик Н. В., Зубрицький Р. Я. Особливості перекладу каламбурів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2022. №58. С. 309-312.
9. Пушик Н.В. Розуміння змісту при усному та письмовому перекладі // Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали IV Всеукраїнського науково-практичного симпозіуму (м. Івано-Франківськ, 15 травня 2020 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила. 2020. С.256-260.
10. Пушик Н.В. Особливості застосування «гастрономічних фразеологізмів» в англійській мові. Перекладознавство та філологічний дискурс: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 16 березня 2023 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила. 2023. С.111
11. Пушик Н. Особливості перекладу фразеологізмів. Наука сьогодення: процеси глобалізації та трансформації: матеріали Міжнародної наукової конференції (21-22 квітня 2023 року, м. Рига, Латвійська Республіка). Рига: "Baltija Publishing". 2023.
12. Albakry M. (2004). Linguistic and cultural issues in literary translation. Retrieved November 17, 2006 from URL : <http://accurapid.com/journal/29liter.htm> (дата звернення : 22.08.2025).
13. Hervey S., & Higgins, I. (1992). Thinking Translation. London & New York : Routledge. Jaaskelainen R., (2005). Translation studies: what are they? Retrieved November 11, 2006 from URL : <http://www.hum.expertise.workshop> (дата звернення : 25.08.2025).
14. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз. Вінниця. НОВА КНИГА, 2004. 237 с.
15. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник для студентів факультетів іноземних мов університетів та пед.інститутів. Київ, 1986. 452 с.